

Pagaidu versija

ENERĢĻADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [MACIEJ SZPUNAR]

SECINĀJUMI,

sniegti 2020. gada 27. februārī (1)

Lieta C-331/19

Staatssecretaris van Financiën

pret

X

(Hoge Raad der Nederlanden (Nīderlandes Augstākā tiesa) lūgums sniegt prejudiciālu nolikumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolikumu – Nodokļi – Pievienotās vērtības nodoklis – Direktīva 2006/112/EK – 98. pants – Samazinātas likmes – III pielikuma 1. punkts – Pārtika cilvēku patēriņam un ražojumi, kurus parasti izmanto pārtikas produktu papildināšanai vai aizstāšanai – Seksuālo dzīves stimulējoši līdzekļi

Ievads

1. Pievienotās vērtības nodoklis (turpmāk tekstā – “PVN”) ir netiešais nodoklis, kas nozīmē, ka tā ekonomiskais slogs pilnībā tiek nodots preču un pakalpojumu patērētājiem, tādējādi palielinot preču un pakalpojumu cenu. Lai ierobežotu šo nodoklim raksturīgo cenas veidošanas iedarbību attiecībā uz dažām precēm un pakalpojumiem, kuri tiek uzskatīti par sabiedrībai nāpīgiem, likumdevējs ir paredzējis vairākus atbrīvojumus no PVN, kā arī iespēju piemērot samazinātu šo nodokļa likmi. Pārtikas iespēja tostarp attiecas uz pārtiku, kā arī precēm, kuras tiek izmantotas pārtikas sagatavošanai, papildināšanai vai aizstāšanai.

2. Tomēr izrādās, ka dažādu preču klasificēšana šādas kategorijas rada grūtības, par ko liecina Tiesas judikatūra šajā jautājumā (2). Aplūkojamajā lietā Tiesai būs jāprecizē šos jēdzienus, kam nākotnē būtu jāierobežo strīdu skaits par tiem, lai gan tas noteikti tos pilnībā nenovērsīs.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvārī), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (3), 1. panta 1.

punkt? ir paredz?ts:

“Š? regula ir pamats tam, lai saist?b? ar p?rtiku nodrošin?tu cilv?ku vesel?bas un pat?r?t?ju interešu augstu aizsardz?bas l?meni, jo ?paši ?emot v?r? atš?ir?bas p?rtikas, tostarp tradicion?lo produktu, pieg?d?, vienlaikus nodrošinot efekt?vu iekš?j? tirgus darb?bu.”

4. Saska?? ar š?s regulas 2. pantu:

“Šaj? regul? “p?rtika” (jeb “p?rtikas produkts”) ir jebkura apstr?d?ta, da??ji apstr?d?ta vai neapstr?d?ta viela vai produkts, kas paredz?ts cilv?kiem uzturam vai ko sapr?t?gi paredzamos apst?k?os cilv?ki var?tu lietot uztur?.

Pie “p?rtikas” pieder dz?rieni, koš??jam?s gumijas un jebkura viela, tostarp ?dens, kas apzin?ti pievienota p?rtikai t?s ražošanas, sagatavošanas vai apstr?des laik?. [..]

Pie “p?rtikas” nepieder:

- a) dz?vnieku bar?ba;
- b) dz?vi dz?vnieki, ja vien tie nav sagatavoti laišanai tirg? pat?ri?am cilv?ku uztur?;
- c) augi pirms nov?kšanas;
- d) z?les Padomes Direkt?vas 65/65/EEK [..] un Padomes Direkt?vas 92/73/EEK [..] noz?m?;
- e) kosm?tiskie l?dzek?i Padomes Direkt?vas 76/768/EEK [..] noz?m?;
- f) tabaka un tabakas izstr?d?jumi Padomes Direkt?vas 89/622/EEK [..] noz?m?;
- g) narkotisk?s vai psihotrop?s vielas ANO 1961. gada Vienot?s Konvencijas par narkotiskaj?m viel?m un ANO 1971. gada Konvencijas par psihotrop?m viel?m noz?m?;
- h) atliekas un pies?r?ot?ji.”

5. Saska?? ar Padomes Direkt?vas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu (4) 96. pantu dal?bvalstis piem?ro PVN pamatl?kmi, ko katra dal?bvalsts nosaka procentos no summas, kurai uzliek nodokli; pre?u pieg?dei un pakalpojumu sniegšanai pamatl?kme ir vien?da.

6. Min?t?s direkt?vas 98. panta 1. punkts un 2. punkta pirmaj? da?? ir noteikts:

“1. Dal?bvalstis var piem?rot vienu vai divas samazin?tas l?kmes.

2. Samazin?tas l?kmes piem?ro tikai t?du kategoriju pre?u pieg?dei vai t?du kategoriju pakalpojumu sniegšanai, kas min?ti III pielikum?.

[..]”

7. Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkts ir min?ti:

“P?rtika (tostarp dz?rieni, bet ne alkoholiskie dz?rieni) cilv?ku un dz?vnieku pat?ri?am; dz?vi dz?vnieki, s?klas, augi un sast?vda?as, kas parasti ir paredz?tas izmantošanai p?rtikas sagatavošan?; ražojumi, kurus parasti izmanto p?rtikas produktu papildin?šanai vai aizst?šanai”.

N^{derlandes ties^{bas}}

8. N^{derlandes ties^{bu} akti paredz samazin^{tas} PVN likmes piem^{rošanu} produktiem, kuri ir uzskait^{ti} Direkt^{vas} 2006/112 III pielikuma 1. punkt^ā, saska^ā ar 1968. gada 28. j^{nija} *Wet houdende vervanging van de bestaande omzetbelasting door een omzetbelasting volgens het stelsel van heffing over de toegevoegde waarde* (Likums par esoš^ā apgroz^{juma} nodok^ā aizst^{šanu} ar pievienot^s v^{rt}^{bas} nodokli) 9. panta 2. punkta a) apakšpunktu, to lasot kopsakar^ā ar min^{tajam} likumam pievienot^s I tabulas a.1. punkta a), b) un c) apakšpunktu.}

Fakti, tiesved^{ba} un prejudici^{lie} jaut^{jumi}

9. X, kurš ir PVN maks^t^{js}, vada erotisko pre^u veikalu (*sex^{shop}*). Taj^ā p^{rdoto} produktu klst^ā ietilpst kapsulas, pilieni, p^{deri} un aerosoli, kas paredz^{ti} iekš^āgai lietošanai un ir dom^{ti} seksu^{las} dzi^{as} stimul^{šanai} (afrod^{ziji}). Šo produktu sast^{vda}^m ir dab^{ga} izcelsme.

10. Laikposm^ā no 2009. l^{dz} 2013. gadam min^{tais} nodok^ā maks^t^{js} š^m prec^m piem^{roja} samazin^{tu} PVN likmi, kas ir piem^{rojama} p^{rtikai}. Tom^r nodok^u iest^{des} apšaub^{ja} š^s likmes piem^{rošanu}, uzskatot, ka min^t^s preces nav p^{rtikas} produkti attiec^{go} PVN ties^{bu} normu noz^m^ā, un noteica nodok^ā maks^t^{jam} piem^{rot} t^m pamatlikmi.

11. Nodok^ā maks^t^{js} šo l^{mumu} p^{rs}^{dz}^{ja} *Rechtbank Den Haag* (H^{gas} tiesa, N^{derlande}). Otraj^ā instanc^ā *Gerechtshof Den Haag* (H^{gas} apel^{cijas} tiesa, N^{derlande}) piekrita nodok^ā maks^t^{jam}, uzskatot, ka str^d^{go} pre^u izmantošana par afrod^{ziji} neliedz uzlikt š^m prec^m p^{rtikas} produktiem paredz^{to} nodok^ā likmi. Min^t^ā tiesa ??ma v^r^ā to, ka attiec^{gie} produkti ir paredz^{ti} iekš^āgai lietošanai un tiek ražoti no sast^{vda}^m, kuras var atrast p^{rtikas} produktos. Turkl^t tiesa nor^d^{ja}, ka likumdev^{ja} pie^{emt}^ā p^{rtikas} produktu defin^{cija} ir pietiekami plaša, lai to attiecin^{tu} uz t^{dziem} produktiem, kuri viennoz^m^{gi} neasoci^{jas} ar p^{rtiku}, piem^{ram}, saldumiem, koš^ājamo gumiju vai cepumiem.

12. *Staatssecretaris van Financiën* (valsts sekret^{rs} finanšu liet^s, N^{derlande}) par šo spriedumu ir iesniedzis kas^{cijas} s^{dz}^{bu} iesniedz^{jties}.

13. Š^{dos} apst^k^{os} *Hoge Raad der Nederlanden* (N^{derlandes} Augst^k^ā tiesa) nol^{ma} aptur^t tiesved^{bu} un uzdot Tiesai š^{dus} prejudici^{lus} jaut^{jumus}:

“1) Vai Direkt^{vas} [2006/112] III pielikuma 1. punkt^ā izmantotais j^{dziens} “p^{rtika} cilv^{ku} pat^{ri}^{am}” ir j^{interpret}^ā t^d^j^{di}, ka ar to atbilstoši [Regulas Nr. 178/2002] 2. pantam ir j^{saprot} jebkura apstr^d^{ta}, da^ājⁱ apstr^d^{ta} vai neapstr^d^{ta} viela vai produkts, kas paredz^{ts} cilv^{kiem} uzturam vai ko sapr^t^{gi} paredzamos apst^k^{os} cilv^{ki} var^{tu} lietot uztur^ā?

Ja uz jaut^{jumu} atbilde ir noliedzoša, k^ā attiec^{gais} j^{dziens} izskat^{maj} liet^ā ir konkretiz^{jams}?

2) Ja ?dieni vai dz^{rieni} nav uzskat^{mi} par p^{rtiku} cilv^{ku} pat^{ri}^{am}, balstoties uz k^{dziem} krit^{rijiem} šaj^ā gad^{jum}^ā ir j^{izv}^{rt}^ā, vai š^{di} produkti ir uzskat^{mi} par ražojumiem, kurus parasti izmanto p^{rtikas} produktu papildin^{šanai} vai aizst^{šanai}?”

14. L^{gums} sniegt prejudici^{lu} nol^{mumu} sa^{emts} Ties^ā 2019. gada 23. apr^l^ā. Rakstveida argumentus iesniedza N^{derlandes} vald^{ba} un Eiropas Komisija. Tiesa nol^{ma} izskat^t lietu, ner^{kojot} tiesas s^{di}.

Anal^{ze}

15. Iesniedz^{jties}a ir uzdevusi Tiesai divus prejudici^{lus} jaut^{jumus} par to, k^ā interpret^t

j?dzienus “p?rtika cilv?ku pat?ri?am” un “ra?ojumi, kurus parasti izmanto p?rtikas produktu papildin?šanai vai aizst?šanai” Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkta noz?m?. Š?s interpret?cijas m?r?is ir noskaidrot, vai šie j?dzieni kop? vai viens no tiem aptver seksu?lo dzi?u stimul?jošus l?dzek?us (afrod?zijas), kuri ir paredz?ti iekš??gai lietošanai.

Par pirmo prejudici?lo jaut?jumu

16. Pirmais prejudici?lais jaut?jums ir par j?dziena “p?rtika cilv?ku pat?ri?am” interpret?ciju. Iesniedz?jtiesa it ?paši v?las noskaidrot, vai š?da interpret?cija ir j?veic, pamatojoties uz j?dziena “p?rtikas produkts” defin?ciju, kura ir ietverta Regulas Nr. 178/2002 2. pant?. Lai atbild?tu uz šo jaut?jumu, ir nepieciešams veikt Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkta, to apl?kojot kopsakar? ar š?s Direkt?vas 98. panta 1. un 2. punktu, gramatisko un teleolo?isko interpret?ciju, k? ar? ir j?interpret? min?tais Regulas Nr. 178/2002 2. pants.

Gramatisk? interpret?cija

17. K? savos argumentos pamatoti ir nor?d?jusi N?derlandes vald?ba un Komisija, k? ar? pati iesniedz?jtiesa sav? l?mum?, Direkt?v? 2006/112 nav sniegta j?dziena “p?rtika cilv?ku pat?ri?am” defin?cija, k? ar? t? nesniedz atsauci uz dal?bvalstu valsts ties?bu aktiem. Š?d? situ?cij? šis j?dziens ir j?interpret? atbilstoši t? ierastajai noz?mei ikdienas valod?, ?emot v?r? kontekstu, k?d? tas tiek izmantots, un ar tiesisko regul?jumu, kura da?u tas veido, ?stenojamos m?r?us (5).

18. Ikdienas valodas izpratn? p?rtika cilv?ku pat?ri?am b?tu j?piel?dzina j?dzienam “p?rtika”, t.i., produkti, ko cilv?ki lieto uztur?. Š? procesa m?r?is ir nodrošin?t ?ermeni ar uzturviel?m – veidojoš?m, ener??tiskaj?m, regul?jošaj?m viel?m, k? ar? ?deni. Š?s sast?vda?as nosaka ?erme?a izdz?vošanu, darb?bu un att?st?bu.

19. T?d?j?di j?dziena “p?rtika cilv?ka pat?ri?am” defin?cija aptvers visus p?rstr?d?tus un nep?rstr?d?tus produktus, kuri nodrošina cilv?ka ?ermeni ar uzturviel?m un tiek lietoti uztur?, lai nodrošin?tu š?s sast?vda?as.

20. T?p?c es nepiekr?tu iesniedz?jtiesas l?mum? par prejudici?lo jaut?jumu uzdošanu paustaj?m bail?m, ka š?s defin?cijas teleolo?iskais elements var?tu apdraud?t tiesisko droš?bu. Min?t?s tiesas ieskat?, daži p?rtikas produkti tiekot pat?r?ti citam m?r?im, kas nav ?erme?a dz?v?bai b?tisko funkciju uztur?šana, ta?u neesot šaubu, ka tie ietilpst j?dzien? “p?rtika cilv?ka pat?ri?am”. T?p?c to pat?ri?a m?r?is nevarot b?t noteicošais to kvalific?šanai. Uz šo argumentu balst?j?s ar? otr?s instances tiesas nol?mums pamatliet?.

21. Manupr?t, šis arguments balst?s uz p?rpratumu.

22. Cilv?ka iztikas pamatvajadz?bu apmierin?šanai nav j?b?t ierobežotai vieng? ar vienk?rš?kajiem l?dzek?iem, kas kalpo šim m?r?im. Gluži pret?ji – tieksme p?c izsmalcin?t?bas un grezn?bas ir pavad?jusi cilv?kus vis? cilv?ces v?stur?, un, ja t? tiek ierobežota, tad parasti saist?b? ar nepietiekamiem materi?lajiem resursiem t?s ?stenošanai. Tas ir skaidri redzams m?ju vai dr?bju gad?jum?: papildus aizsardz?bas pamatfunkcijai tie veic ar? citas funkcijas, piem?ram, est?tiskas vai prestižas. Neraugoties uz to, tie turpina b?t par t?diem, k?di tie ir: rokoko pils ir m?ja, un lieliska dizainera kleita ir ap??rbs – t?d? paš? m?r? k? attiec?gi koka m?ja vai neapstr?d?ta lina kreklis.

23. T?pat tas ir p?rtikas gad?jum?. Apst?klis, ka daži ?dieni ir izsmalcin?t?ki un d?rg?ki par citiem, nemaina faktu, ka tie kalpo vienas un t?s pašas pamatvajadz?bas apmierin?šanai, proti, tie nodrošina organismu ar dz?v?bai nepieciešamaj?m uzturviel?m. Tom?r piln?gi atš?ir?gs jaut?jums ir tas, ka papildus uzturv?rt?bai tiem piem?t citas ?paš?bas, piem?ram, garša. Š? doma

ir lieliski atspoguļota vārdos, kuri ir tikuši izteikti pavisam citā kontekstā un kurus piedāvā Francijas karalienei Marijai Antuanetei, proti, ja cilvēkiem nav maizes, lai viņi ēd kākas.

24. Turklāt jāņem vērā, ka papildus uzturvielām pārtikas produkti var saturēt arī vairākas citas vielas neatkarīgi no tā, vai tās ir dabiski sastopamas vai pievienotas, lai konservētu šos produktus, uzlabotu to garšu utt. Nav, protams, iemesla, lai šīs vielas vai tos saturošus produktus nepieskaitītu pārtikai aplūkojamā noteikuma nozīmē.

25. Nav nozīmes – kā savos argumentos to pareizi ir norādījuši Nīderlandes valdība – apstāklim, ka cilvēks ne vienmēr lieto veselībai optimālu uzturu, piemēram, uzņemot pārāk daudz tauku vai cukuru. No veselības viedokļa nepareizu pārtikas produktu lietošana neatņem šīm vielām to galvenās uzturvērtības.

26. Tāpat nav nozīmes apstākļiem, kādos pārtikas produkti tiek uzēmti. Cilvēka kultūra rada vairākas paražas un rituālus, kas pavada vienkrāsas darbības, piemēram, uzturu. Tomēr nevajadzētu jēgt ratus zirgam priekš. Pārtikas sociālās vai sabiedriskās funkcijas, pat ļoti plašas, ir sekundāras salīdzinājumā ar uztura nodrošināšanas funkciju. Pat visiespaidīgākais bankets galvenokārt ir paredzēts izsalkuma apmierināšanai un tikai pēc tam citiem mērķiem (6).

27. Iepriekš minēto apsvērumu dēļ es uzskatu, ka pārtikā cilvēka patēriņam ir jāiekļauj visi tie produkti, kuri satur uzturvielas un kuri galvenokārt tiek uzēmti, lai nodrošinātu cilvēka organismu ar šīm uzturvielām, neraugoties uz to, ka šiem produktiem var būt arī citas funkcijas, piemēram, palielināt baudu, kura izriet no garšas, un ka to uzņemšana var būt saistīta ar sabiedriskiem notikumiem.

28. Turpretī tādī produkti kā halucinogēnās sēnes vai košļājamā gumija, kuri tiek minēti I-gumā sniegtā prejudiciālu nolūmumu, ja cilvēki lieto tos uzturā, nav paredzēti tam, lai nodrošinātu organismu ar uzturvielām, un tos nevajadzētu iekļaut pārtikā. Direktīvas 2006/112 III pielikuma 1. punkta nozīmē.

29. Tas pats attiecas uz pamatlīdzekļu aplūkotajiem afrodzījiem. Tie tiek lietoti uzturā nevis tālab, lai nodrošinātu organismu ar uzturvielām, bet gan lai stimulētu dzimumtieksmi. Lai arī tie var ietekmēt zināmas ķermeņa funkcijas, tomēr tie nedarbojas kā uzturs.

30. To nemaina I-gumā sniegtā prejudiciālu nolūmumu norādītais apstāklis, ka šo afrodzīju sastāvdaļas ir vielas, kuras var arī būt pārtikas produktu sastāvdaļas. Ja produktam ir kombināts raksturs, tā klasificēšanai par pārtikas produktu aplūkojamo noteikumu izpratnē būtu jābūt atkarīgai no produkta rakstura kopumā, nevis no tā atsevišķu sastāvdaļu rakstura. Afrodzīju sastāvdaļas tiek piemēklētas un apvienotas saistībā ar to ietekmi uz dzimumtieksmi, nevis to uzturvērtības dēļ.

31. Šā paša veida atšķirība šos afrodzījus no pārtikas produktiem, tostarp tiem pārtikas produktiem, kuriem papildus uzturvērtībai piemīt arī afrodzīju iedarbība, piemēram, atsevišķas jūras veltes.

Teleoloģiskā interpretācija

32. Iepriekš minēto analīzi apstiprina izskatāmo Direktīvas 2006/112 normu teleoloģiskā interpretācija.

33. Tiesa jau ir nospriedusi, ka Direktīvas 2006/112 98. panta un tās III pielikuma mērķis ir samazināt tādā atsevišķu produktu cenu, kuri tiek uzskatīti par paši nepieciešamā, un tādējādi padarīt tos pieejamākus patērētājiem, kuri galu galā maksā PVN (7). Runājot par minēto

pielikuma 1. punktā uzskaitītajiem pārtikas produktiem, Tiesa ir tos kvalificējusi par visnepieciešamākajiem precēm (8).

34. Šāds analizējamo normu piemēšanas mērķis, manuprāt, atbalsta šo normu interpretāciju, kura ierobežo samazinātas PVN likmes piemērošanu, to attiecinot tikai uz produktiem, ko lieto, lai apmierinātu vienu no cilvēka pamatvajadzībām, proti, vajadzību pēc uztura, kas saprotams kā uzturvielu nodrošināšana organismam.

35. Attiecībā uz apgalvojumu, ka ne visi pārtikas produkti, kas parasti tiek klasificēti kā pārtika, ir nepieciešami no uztura viedokļa, es atkārtošu argumentus, kas minēti šo secinājumu 22.–26. punktā: apstāklis, ka dažiem pārtikas produktiem papildus uzturvērtībai ir arī citas īpašības, piemēram, garša, un ka tie var tikt nepareizi izmantoti, nemaina faktu, ka to patērētā galvenais mērķis ir apmierināt vajadzības pēc uztura.

36. Turklāt būtu grūti novilkt objektīvu robežu starp pārtikas produktiem, kas nepieciešami uzturam, un produktiem, kuriem ir greznības īpašības. Galu galā parasto maizi ar sviestu arī var ēst, lai gūtu baudu no garšas, un ne tikai – lai remdētu izsalkumu.

37. Turklāt ir jāatzīmē, ka samazinātas PVN likmes piemērošanai, pamatojoties uz Direktīvas 2006/112 98. pantu, ir izņēmuma un fakultatīvs raksturs. Šajā ziņā dalībvalstīm ir iespēja piemērot samazinātu likmi tikai atsevišķām preču vai pakalpojumu kategorijām, kuras ir uzskaitītas konkrētos Direktīvas 2006/112 III pielikuma punktā, vai liegt piemērot to dažām šo preču vai pakalpojumu kategorijām. Nosacījums ir tikai precīza šo preču vai pakalpojumu kategoriju definēšana un nodokļu neitralitātes principa ieviešana (9).

38. Tādēļ dalībvalstīm ir iespēja liegt piemērot samazinātu PVN likmi noteiktām pārtikas produktu kategorijām, ja tās uzskata, ka šīs kategorijas neapmierina vajadzības, kuras pamato šīs likmes piemērošanu.

39. Pats Savienības likumdevējs izmantoja šo iespēju, izslēdzot alkoholiskos dzērienus no Direktīvas 2006/112 III pielikuma 1. punkta piemērošanas jomas. Šis likumdevējs acīmredzot uzskatīja, ka šādi dzērieni, kaut arī tie ietilpst pārtikā ikdienas valodas nozīmē, var būt arī daudzu atkarību un slimību cēlonis, tāpēc to patērētājiem nav jāatbalsta, samazinot PVN likmi.

40. Tādējādi Direktīvas 2006/112 98. panta, to aplūkojot kopsakarā ar tās III pielikuma 1. punktu, teleoloģiskā interpretācija nepieļauj attiecināt šo tiesību normu uz produktiem, kuri apmierina vajadzības, kas nav uzturs, piemēram, pamatlietī aplūkojamajiem afrodisiķiem.

Nodokļu neitralitātes princips

41. Visbeidzot, kā savos argumentos pamatoti ir norādījuši Nīderlandes valdība, interpretācija, saskaņā ar kuru tādēļ iekšzāgai lietošanai paredzētiem afrodisiķiem kā pamatlietī aplūkotie būtu jāietilpst Direktīvas 2006/112 III pielikuma 1. punkta piemērošanas jomā un šā iemesla dēļ tiem būtu jāpiemēro samazinātā PVN likme, varētu radīt nodokļu neitralitātes principa pārkāpumu.

42. Šis princips nepieļauj atšķirīgu attieksmi no PVN viedokļa līdzīgām precēm vai līdzīgiem pakalpojumiem, kas savstarpēji konkurē (10).

43. Kā zināms, līdztekus afrodisiķiem, kuri ir paredzēti iekšzāgai lietošanai, pastāv arī produkti ar līdzīgu iedarbību, kuri ir paredzēti cita veida lietošanai. Šie produkti ir jāuzskata par konkurētspējīgiem pret pamatlietī aplūkojamajiem iekšzāgai lietošanai paredzētajiem afrodisiķiem. Tomēr tiem nevar piemērot samazinātu PVN likmi, jo tie neietilpst nevienā no kategorijām, kuras ir

uzskait?tas Direkt?vas 2006/112 III pielikum?.

44. ?emot v?r? iepriekš min?to, atš?ir?ga attieksme pret daž?du kategoriju produktiem, kuri ir paredz?ti dzimumtiesmes stimul?šanai, p?c to lietošanas veida b?tu pretrun? nodok?u neitralit?tes principam.

Regulas Nr. 178/2002 2. panta ietekme

45. Iesniedz?jtiesas jaut?jums it ?paši ir par to, vai j?dziens "p?rtika cilv?ka pat?ri?am" Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkta izpratn? ir j?interpret?, atsaucoties uz j?dziena "p?rtikas produkts" defin?ciju, kura ir sniegta Regulas Nr. 178/2002 2. pant?.

46. Manupr?t, uz šo jaut?jumu ir j?sniedz noliedzoša atbilde. K? savos argumentos pamatoti ir nor?d?jusi N?derlandes vald?ba un Komisija, min?tajai regulai ir pavisam citi m?r?i nek? Direkt?vas 2006/112 98. pantam un t?s III pielikumam.

47. Saska?? ar min?t?s regulas 1. pantu t?s m?r?is ir saist?b? ar p?rtiku nodrošin?t cilv?ku vesel?bas un pat?r?t?ju interešu augstu aizsardz?bas l?meni. T?d?? šaj? regul? sniegt? j?dziena "p?rtikas produkts" defin?cija aptver visus produktus un vielas, "kas paredz?ti cilv?kiem uzturam vai ko sapr?t?gi paredzamos apst?k?os cilv?ki var?tu lietot uztur?", jo visiem produktiem un viel?m, ko sapr?t?gi paredzamos apst?k?os cilv?ki var?tu lietot uztur?, var b?t (ar? negat?va) ietekme uz cilv?ku vesel?bu neatkar?gi no nol?ka, k?d? tie tiek pat?r?ti. Vien?gais iz??mums šaj? zi?? ir produkti, uz kuriem attiecas citi noteikumi, kuri nodrošina to droš?bu cilv?ku vesel?bai, piem?ram, z?les. Turpret? apl?kojamaj? regul? sniegt? defin?cija neaptver produktus, kuri tieši neietekm? cilv?ka vesel?bu, jo cilv?ki tos parasti nelieto uztur?, piem?ram, bar?bu, dz?vus dz?vniekus vai augus pirms nov?kšanas (11).

48. Savuk?rt Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkta piem?rošanas joma ir atš?ir?ga. Proti, šis pielikums ir paredz?ts tam, lai noteiktu samazin?tas PVN likmes piem?rošanas jomu, pamatojoties uz min?t?s direkt?vas 98. pantu. PVN likmes samazin?šanas m?r?is ir samazin?t to pre?u un pakalpojumu cenas, kas, p?c likumdev?ja dom?m, apmierina pat?r?t?ju pamatvajadz?bas (12). T?d?? Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkt? ir nor?d?ti ne tikai tie produkti, kas ir paredz?ti cilv?ka uzturam, bet ar? preces, ko izmanto šo produktu ražošanai, piem?ram, bar?ba un dz?vi dz?vnieki, s?klas, augi un sast?vda?as, kuras ir parasti paredz?tas p?rtikas ražošanai (13). Savuk?rt ES likumdev?js no š?s ties?bu normas piem?rošanas jomas ir izsl?dzis alkoholiskos dz?rienus, jo tie neatbilst PVN likmes samazin?šanas teleolo?iskajiem krit?rijiem.

49. T?tad Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punktam un Regulas Nr. 178/2002 2. pantam ir atš?ir?gi m?r?i, kuriem atbilst atš?ir?g? šo ties?bu normu piem?rošanas joma. L?dz ar to min?t?s regulas 2. pants nevar b?t atskaites punkts, interpret?jot Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punktu.

50. K? Komisija pamatoti ir nor?d?jusi savos argumentos, Tiesa ir izdar?jusi l?dz?gus secin?jumus, analiz?jot saist?bu starp j?dzienu "dz?vi dz?vnieki, kuri parasti ir paredz?ti izmantošanai p?rtikas sagatavošan?" Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkta izpratn? un Regulas (EK) Nr. 504/2008 (14) piem?rošanas jomu attiec?b? uz zirgiem (15).

51. ?emot v?r? iepriekš min?to, Regulas Nr. 178/2002 2. pants, manupr?t, neietekm? j?dziena "p?rtika cilv?ka pat?ri?am" interpret?ciju Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkta izpratn?.

52. T?d?? es ierosinu uz pirmo prejudici?lo jaut?jumu atbild?t, ka Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka šaj? pant? ietvertais j?dziens "p?rtika cilv?ka

pat?ri?am" noz?m? produktus, kas satur uzturvielas un parasti tiek pat?r?ti, lai nodrošin?tu cilv?ka organismam š?s uzturvielas.

Par otro prejudici?lo jaut?jumu

53. Uzdodot otro prejudici?lo jaut?jumu, iesniedz?jtiesa v?las noskaidrot, k? interpret?t j?dzienu "ražojumi, kurus parasti izmanto p?rtikas produktu papildin?šanai vai aizst?šanai". Šis jaut?jums tika uzdots, apsverot, vai š?diem produktiem neb?tu pieskait?mi tie paši afrod?ziji, uz kuriem attiecas pirmais prejudici?lais jaut?jums.

54. Atg?din?šu, ka saska?? ar atbildi, kuru es ierosinu sniegt uz pirmo prejudici?lo jaut?jumu, apl?kojam?s ties?bu normas izpratn? p?rtik? ir j?iek?auj p?rtikas produkti, kas tiek pat?r?ti saist?b? ar tajos esoš?m uzturviel?m vai saist?b? ar to lomu uztura proces?.

55. L?dz?gu argument?ciju var lietot, interpret?jot j?dzienu "ražojumi, kurus parasti izmanto p?rtikas produktu papildin?šanai vai aizst?šanai". Ja p?rtikas produktu ?paš?ba ir tas, ka tajos ir uzturvielas un ka tie tiek pat?r?ti tieši nol?k? nodrošin?t š?s vielas organismam, tad t?m paš?m ?paš?b?m vajadz?tu b?t produktiem, kas ir paredz?ti p?rtikas produktu papildin?šanai un aizst?šanai.

56. It ?paši ar p?rtikas aizst?j?jiem, manupr?t, b?tu j?saprot produkti, kuri nav p?rtika, bet kuri gan satur uzturvielas un tiek lietoti uztur? p?rtikas viet?, lai nodrošin?tu organismam š?s vielas gad?jum?, ja parastaj? uztur? ir radies to defic?ts.

57. Turkl?t produktos, kuri ir paredz?ti p?rtikas papildin?šanai, var ietilpt produkti, ko lieto p?rtikas produktu uzturvielu funkciju veicin?šanai, piem?ram, uzlabojot uzturvielu uzs?kšanos. Protams, tie ir produkti, kas nav farmaceitiskie l?dzek?i, jo uz tiem attiecas atseviš?s regul?jums, kurš ir ietverts Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 3. punkt?.

58. Š?ds secin?jums ar? atbild?s Direkt?vas 2006/112 98. panta m?r?iem, kuri ir izkl?st?ti šo secin?jumu 33. punkt?.

59. Tas noz?m?, ka no j?dziena "ražojumi, kurus parasti izmanto p?rtikas produktu papildin?šanai vai aizst?šanai" piem?rošanas jomas tiek izsl?gti produkti, kurus cilv?ki var lietot uztur?, ta?u bez saist?bas ar iepriekš defin?to p?rtikas pat?ri?u un darot to t?d? nol?k?, kas nav uzturvielu nodrošin?šana organismam. Tas tostarp attiecas uz pamatliet? apl?kotajiem afrod?zijiem.

Secin?jumi

60. ?emot v?r? iepriekš min?tos apsv?rumus, ierosinu Tiesai uz *Hoge Raad der Nederlanden* (N?derlandes Augst?k? tiesa) uzdotajiem prejudici?lajiem jaut?jumiem atbild?t š?di:

Direkt?vas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu III pielikuma 1. punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka taj? ietvertais j?dziens "p?rtika cilv?ka pat?ri?am" noz?m? produktus, kas satur uzturvielas un parasti tiek pat?r?ti, lai nodrošin?tu cilv?ka organismam š?s uzturvielas, savuk?rt j?dziens "ražojumi, kurus parasti izmanto p?rtikas produktu papildin?šanai vai aizst?šanai" noz?m? produktus, kuri nav p?rtika, bet kuri gan satur uzturvielas un tiek lietoti uztur? p?rtikas viet?, lai nodrošin?tu organismam š?s vielas, k? ar? produkti, ko lieto uztur? p?rtikas produktu vai to aizst?j?ju uzturvielu funkciju veicin?šanai.

1 Ori?in?lvaloda – po?u.

2 Skat. it ?paši spriedumus, 2011. gada 3. marts, Komisija/N?derlande (C?41/09,

EU:C:2011:108); 2011. gada 10. marts, *Bog* u.c. (C?497/09, C?499/09, C?501/09 un C?502/09, EU:C:2011:135); 2017. gada 9. novembris, AZ (C?499/16, EU:C:2017:846).

3 OV 2002, L 31, 1. lpp.

4 OV 2006, L 347, 1. lpp.

5 Skat. neseno spriedumu, 2019. gada 29. j?lijs, *Spiegel Online* (C?516/17, EU:C:2019:625, 65. punkts).

6 Atbilstoši paz?stamajam aforismam – “Rad?t?js, likdams cilv?kam ?st, lai dz?votu, aicina vi?u uz to ar apet?ti un atl?dzina vi?am ar baudu” (“Le Créateur, en obligeant l’homme à manger pour vivre, l’y invite par appétit et l’en récompense par le plaisir”); J. A. Brillat?Savarin, *Physiologie du goût*, Par?ze, 1825.

7 Skat. neseno spriedumu, 2017. gada 9. marts., *Oxycure Belgium* (C?573/15, EU:C:2017:189, 22. punkts), k? ar? – attiec?b? uz p?rtiku – spriedumu, 2011. gada 3. marts, Komisija/N?derlande (C?41/09, EU:C:2011:108, 53. punkts).

8 Spriedums, 2011. gada 3. marts, Komisija/N?derlande (C?41/09, EU:C:2011:108, 53. punkts).

9 Attiec?b? uz ?pašu p?rtikas kategoriju skat. spriedumu, 2017. gada 9. novembris, AZ (C?499/16, EU:C:2017:846, 23. un 24. punkts).

10 Skat. it ?paši spriedumu, 2017. gada 9. novembris, AZ (C?499/16, EU:C:2017:846, 30. punkts).

11 Skat. izsl?gtos produktus, kuri ir nor?d?ti Regulas Nr. 178/2002 2. panta treš?s da?as a), b) un c) punkt?.

12 Skat. šo secin?jumu 33. punktu.

13 Š?du dz?vu dz?vnieku iek?aušanu Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 1. punkt? ir apstiprin?jusi Tiesa spriedum?, 2011. gada 3. marts, Komisija/N?derlande (C?41/09, EU:C:2011:108, 54.–57. punkts).

14 Komisijas Regula (2008. gada 6. j?nijs), ar ko ?steno Padomes Regulas 90/426/EEK un 90/427/EEK attiec?b? uz zirgu dzimtas dz?vnieku identifik?ciju (OV 2008, L 149, 3. lpp.).

15 Spriedums, 2011. gada 3. marts, Komisija/N?derlande (C?41/09, EU:C:2011:108, 61.–64. punkts).